

PROJEKT

Uchwała nr XXXVIII/ /2022

Rady Gminy w Waśniowie

z dnia lutego 2022r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie
Waśniów na lata 2022-2024**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021r., poz. 1372 z późn. zm.) w związku z art. 176 pkt 1 oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020r., poz. 821 z późn. zm.) Rada Gminy w Waśniowie uchwała, co następuje:

§1. Przyjąć Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Waśniów na lata 2022-2024 stanowiący załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Waśniów.

§3. Uchwała podlega podaniu do publicznej wiadomości na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Gminy Waśniów

§4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr XXXVIII/ /2022
Rady Gminy w Waśniowie
z dnia lutego 2022r.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Waśniów na lata 2022-2024

Wstęp.

Rodzina to podstawowe środowisko, które powinno zapewnić bezpieczeństwo emocjonalne dziecku. Rodzina oddziałuje w sposób świadomy i nieświadomy na osobowość dziecka, przekazując mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Dlatego, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Choroba alkoholowa, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, którym często towarzyszy również problem ubóstwa, czy długotrwałego bezrobocia. Dlatego rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników przychodni medycznych, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną oraz podejmowania działań na rzecz rodziny w oparciu o sprecyzowany plan działania. Praca z rodziną przedstawicieli służb społecznych powinna być połączona ze wsparciem ze strony środowiska, w tym również bliższych i dalszych krewnych oraz aktywnością własną ze strony rodziny. Ponadto, praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadre, kompetentną i obiektywną oraz podejmowana możliwie jak najwcześniej. Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloprotoblernowej, należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej

i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie. Stąd też, założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej już na etapie, kiedy pojawiają się problemy.

Gminny Program Wspierania Rodziny wyznacza działania mające na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w procesach przywracania zdolności tych rodzin do prawidłowego funkcjonowania. Powstał on w oparciu o diagnozę problemów rodzin z terenu Gminy Waśniów przeżywających trudności opiekuńczo wychowawcze opracowane m.in. na podstawie danych statystycznych pochodzących ze źródeł: ewidencji ludności Gminy Waśniów, Sprawozdań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, danych Powiatowego Urzędu Pracy w Ostrowcu Św., Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Św., Posterunku Policji w Kunowie.

Diagnoza sytuacji demograficznej i społecznej Gminy Waśniów.

Na dzień 31-12-2021r. gmina Waśniów liczyła 6700 mieszkańców – 3349 kobiet i 3351 mężczyzn, dzieci i młodzież do 18 roku życia – 1312

Tabela 1. – Stan ludności Gminy Waśniów na dzień 31-12-2021r.

Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Wiek produkcyjny	Wiek przedprodukcyjny	Wiek poprodukcyjny
6700	3349	3351	3924	1311	1465

Jednym z problemów społecznych od kilkunastu lat występujących na terenie Gminy Waśniów jest utrzymujące się bezrobocie. Na dzień 31-12-2021r. W PUP w Ostrowcu Św. zarejestrowanych było 162 mieszkańców Gminy Waśniów w tym 85 kobiet i 77 mężczyzn. Prawo do pobierania zasiłku dla bezrobotnych posiadało 27 osoby. W szczególnej trudnej sytuacji na rynku pracy pozostają osoby młode do 25 roku życia – 27 osób co stanowi 17% ogółu bezrobotnych.

Tabela 2. – Struktura bezrobotnych z terenu Gminy Waśniów na dzień 31-12-2021r.

Liczba mieszkańców gminy Waśniów na 31-12-2021r.		Bezrobotni								
		Razem	Kobiety	z zasiłkiem	do 25 lat	długotrwałe	pow. 50 lat	bez kwalifikacji zawodowych	bez dośw. zaw.	niepełno sprawni
Ogółem	Kobiety									
6700	3349	162	85	27	27	84	32	59	45	18

Bezrobocie jest czynnikiem z którego wynikają inne problemy takie jak ubóstwo, nałogi, itp., jest także jednym z głównych powodów przyznawania świadczeń z pomocy społecznej. W 2021r. na 219 rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia pomoc przyznano 61 rodzinom, inne powody korzystania ze świadczeń to m.in. ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba.

Tabela 3. – Najczęstsze powody przyznania pomocy społecznej w 2021 roku.

Problem rodziny	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach
Alkoholizm	1	1
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych – rodzina wielodzietna	4	22
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych – rodzina niepełna	2	11
Bezrobocie	61	145
Długotrwała lub ciężka choroba	35	82
Niepełnosprawność	92	134
Potrzeba o chrony macierzyństwa	8	47
Ubóstwo	9	10
Zdarzenie losowe	9	15
Wielodzietność	7	44

Dużą grupę rodzin korzystających z pomocy społecznej stanowią rodziny z dziećmi do 18 roku życia - 47 co stanowi 21% ogółu świadczeniobiorców. Część z tych rodzin przeżywa trudności opiekuńczo-wychowawcze, które w ostateczności mogą kończyć się umieszczeniem dziecka w systemie pieczy zastępczej. Aby temu zapobiec zatrudniony jest asystent rodziny, który pracuje z 8 rodzinami. Z danych przedstawionych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Św. wynika, iż na dzień 31-12-2021r. 4 dzieci z terenu Gminy Waśniów zostało umieszczonych w pieczy zastępczej.

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Urzędu Gminy i Centrum Usług Wspólnych w Waśniowie wynika, iż w 2021r. udzielono następującego wsparcia:

- 219 rodzin korzystało z pomocy społecznej
- 16 rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”
- 504 rodzinom przyznano zasiłki rodzinne
- 104 rodzinom przyznano świadczenie pielęgnacyjne
- 109 rodzinom przyznano zasiłek pielęgnacyjny
- 15 rodzinom przyznano świadczenie rodzicielskie
- 15 rodzinom przyznano specjalny zasiłek opiekuńczy
- 47 rodzinom przyznano jednorazową zapomogę z tyt. Urodzenia się dziecka
- 35 rodzinom przyznano świadczenia z funduszu alimentacyjnego
- 73 uczniom przyznano pomoc w formie stypendiów i zasiłków szkolnych
- 16 rodzinom przyznano Kartę Dużej Rodziny
- 762 rodzin korzystało ze świadczenia wychowawczego
- 1062 dzieci uprawnionych do świadczenia wychowawczego

CELE, DZIAŁANIA, REZULTATY, ODBIORCY PROGRAMU

CEL GŁÓWNY: WSPIERANIE RODZIN PRZEŻYWAJĄCYCH TRUDNOŚCI W WYPEŁNIANIU FUNKCJI OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH W PROCESIE PRZYWRACANIA ICH ZDOLNOŚCI DO PRAWDŁOWEGO FUNKCJONOWANIA.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

1. Diagnozowanie i analiza przyczyn kryzysów rodzinnych poprzez pracę socjalną
2. Pomoc rodzinom w przezwyciężaniu problemów związanych z nieprawidłowym funkcjonowaniem poprzez wzmacnianie roli i funkcji rodziny.
3. Rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny poprzez zapewnienie jej specjalistycznego poradnictwa i wsparcia.
4. Pomoc w integracji rodziny poprzez niwelowanie barier uniemożliwiających prawidłowe relacje między członkami rodziny oraz rozwiązywanie sytuacji konfliktowych w rodzinach.
5. Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin poprzez aktywne zaangażowanie ich w działania ukierunkowane na poprawę swojej sytuacji bytowej.
6. Dążenie do reintegracji rodziny – poprzez poprawę sytuacji rodzinnej umożliwiającej powrót dziecka do rodziny naturalnej i do aktywnego uczestnictwa w życiu danego środowiska społecznego.

DZIAŁANIA

Wspieranie rodziny jest niezwykle angażującym procesem i wymaga podejścia interdyscyplinarnego, gdyż dotyczy wszystkich obszarów funkcjonowania rodziny. Obejmuje ono działania zorientowane na zabezpieczenie potrzeb członków rodziny, budowanie prawidłowych relacji i więzi między innymi, tworzenie pozytywnego środowiska wychowawczego dla dzieci, zapobieganie patologiom, podejmowanie interwencji w sytuacjach kryzysowych i działań naprawczych w rodzinie.

W Gminie Waśniów zadania z zakresu wspierania rodziny realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Waśniowie, któremu gmina zleciła to zadanie.

Działania dotyczące celu 1: Diagnozowanie i analiza przyczyn kryzysów rodzinnych poprzez pracę socjalną:

- wywiad środowiskowy w rodzinie przeżywającej trudności,
- praca socjalna polegająca na diagnozie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, deficytów osobowościowych członków rodziny, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym, rówieśniczym,
- konsultacje ze specjalistami w celu sprecyzowania czynników mających wpływ na dysfunkcjonalność rodziny.

Działania dotyczące celu 2: Pomoc rodzinom w przezwyciężaniu problemów związanych z nieprawidłowym funkcjonowaniem poprzez wzmacnianie roli i funkcji rodziny:

- organizowanie dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych dalej „grupami wsparcia” lub „grupami samopomocowymi”,
- realizacja zadań promujących cechy „zdrowej rodziny”, angażowanie w te działania rodziny zagrożone dysfunkcyjnością, (pikniki rodzinne, wyjazdy integracyjne),

Działania dotyczące celu 3: Rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny poprzez zapewnienie jej specjalistycznego poradnictwa i wsparcia:

- zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności dostępu do konsultacji i specjalistycznego poradnictwa (psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego),
- zapewnienie rodzinom dostępu do poradnictwa prawnego, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego,
- umożliwienie rodzinom korzystania z pomocy asystenta rodziny, którego zadaniem jest organizowanie pracy z rodziną w miejscu zamieszkania bądź w miejscu wskazanym przez rodzinę polegającej na:
 - * opracowaniu i realizacji planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym,
 - * opracowaniu, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej,
 - * udzielaniu pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego,
 - * udzielaniu pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych,
 - * udzielaniu pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych,
 - * udzielaniu pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi,

- * wspieraniu aktywności społecznej rodzin,
- * motywowaniu członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- * udzielaniu pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej,
- * motywowaniu do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych,
- * udzielaniu wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psycho-edukacyjnych,
- * podejmowaniu działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin,
- * prowadzeniu indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci,
- * prowadzeniu dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną,
- * dokonywaniu okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny Kierownikowi GOPS,
- * monitorowaniu funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną,
- * sporządzeniu, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach,
- * współpracy z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującym się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny,
- umożliwienie rodzinom przeżywającym trudności korzystania z pomocy rodzin wspierających, które przy wsparciu asystenta rodziny pomagają w opiece i wychowywaniu dzieci, prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

Działania dotyczące celu 4: Pomocy w integracji rodziny poprzez niwelowanie barier uniemożliwiających prawidłowe relacje między członkami rodziny oraz rozwiązywanie sytuacji konfliktowych w rodzinach:

- zapewnienie członkom rodziny możliwości korzystania z pomocy specjalistów, terapii w różnorodnych zakresach dysfunkcji, (terapię indywidualne, grupowe),
- organizowanie mediacji jako formy metody pomocy w rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych.

Działania dotyczące celu 5: Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin poprzez aktywne angażowanie ich działania ukierunkowane na poprawę swojej sytuacji bytowej:

- motywowanie członków rodziny do podjęcia działań na rzecz ograniczenia, bądź niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii leczenia uzależnień – współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, podjęcie terapii dla sprawców przemocy – współpraca z policją i Zespołem Interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy, itp.

- angażowanie rodzin do udziału w projektach, szkoleniach, warsztatach kształtujących umiejętności planowania swojej przyszłości zawodowej i osobistej oraz motywujących do podjęcia pracy, w oparciu o własne zasoby,

- organizowanie specjalistycznego wsparcia dla rodziców obejmującego kształtowanie i rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych i społecznych w celu wzmocnienia poczucia odpowiedzialności za własną sytuację życiową, los dzieci, adekwatne spostrzeżenie swoich problemów oraz zmianę stylu wychowania dzieci, dostarczanie wiedzy na temat prawidłowego wypełniania obowiązków rodzicielskich,

Działania dotyczące celu 6: Dążenie do reintegracji rodziny – poprzez poprawę sytuacji rodzinnej umożliwiającej powrót dziecka do rodziny naturalnej i do aktywnego uczestnictwa w życiu danego środowiska społecznego.

- świadczenie pomocy rodzinom przeżywającym trudności w wychowywaniu i opiece nad dziećmi w przewyciężaniu problemów stanowiących przyczynę umieszczenia dziecka poza rodziną,

- pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowywaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej, przywracanie prawidłowego funkcjonowania rodzin, poprzez wsparcie asystenta rodziny,

- współpraca z podmiotami, instytucjami działającymi w środowisku lokalnym w tym w szczególności z pomocą społeczną, szkołami, policją, placówkami służby zdrowia, sądami, w celu poprawy sytuacji rodzinnej pod względem zdrowotnym, materialnym i społecznym.

Zadania gminy w zakresie wspierania rodziny obejmują ponadto:

- realizację rządowych programów z zakresu wspierania rodziny,

- monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej zamieszkałych na terenie gminy,

- współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Zakładane rezultaty realizacji programu:

- wzrost umiejętności opiekuńczo – wychowawczych w rodzinach,
- poprawa i wzrost jakości w zakresie funkcjonowania rodziny,
- zmniejszenie liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej,
- wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych,
- umożliwienie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej powrotu do rodziny naturalnej poprzez przywrócenie jej prawidłowych funkcji,
- rozwój efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi program wspierania rodziny.

Adresaci

- rodziny z terenu gminy Waśniów przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Instytucje zaangażowane w realizację Programu:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Waśniowie,
- Instytucje i organizacje prowadzące działania na rzecz dziecka i rodziny,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Ostrowcu Św.,
- Szkoły z terenu gminy Waśniów,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Waśniowie,
- Policja
- Sąd Rejonowy w Ostrowcu Św.,
- Kuratorzy Sądowi,
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Źródła Finansowania

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 odbywać się będzie w ramach środków własnych Gminy.

Monitoring

Monitoring realizacji Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 dla Gminy Waśniów będzie opierał się przede wszystkim na gromadzeniu i analizowaniu danych będących w posiadaniu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, jako koordynatora Programu i jednocześnie instytucji wiodącej przy jego realizacji. Dodatkowo pozyskiwane będą informacje od innych instytucji i podmiotów realizujących poszczególne zadania. Rezultatem monitoringu będą sprawozdania roczne, o których mowa w art. 179 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

UZASADNIENIE

Ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020r., poz. 821 z późn. zm.) ustawodawca nałożył na gminy obowiązek w zakresie wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej nad dziećmi, które pozbawione są prawidłowo funkcjonującej władzy rodzicielskiej. Zapis art. 176 pkt 1 wymienionej ustawy stanowi, że do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest w pełni uzasadnione.